

Pokretanje energetske tranzicije na zadarskim otocima

Sadržaj:

O projektu	5
ANALIZA ENERGETSKIH POTENCIJALA OTOKA IŽA	9
Opći podaci o otoku Ižu	11
Sociodemografska obilježja	12
Svijest i znanje	12
Energetika	12
Energetska učinkovitost i obnova	13
E-mobilnost	14
Mikro mreže s pohranom energije	14
Gospodarenje otpadom	14
Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda	15
ANALIZA ENERGETSKIH POTENCIJALA OTOKA SILBE	17
Opći podaci o otoku Silbi	19
Sociodemografska obilježja	21
Svijest i znanje	21
Energetika	21
Energetska učinkovitost	22
E-mobilnost	22
Mikro mreže s pohranom energije	22
Gospodarenje otpadom	23
Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda	23
ZAKLJUČAK	24

O projektu

Projektom "Pokretanje energetske tranzicije na zadarskim otocima" čine se prvi koraci ka osvještavanju i informiranju stanovništva naseljenih zadarskih otoka Iža i Silbe o potencijalima implementacije obnovljivih izvora energije u zajednicu.

Nositelj projekta:

Društvo za zaštitu prirodne i kulturne baštine otoka Silbe "Samotvorac"

Partneri na projektu:

Udruga mladih Tarabuži, Veli Iž i Pokret Otoka

pokret otoka

**Društvo za zaštitu prirodne
i kulturne baštine otoka Silbe**

Voditeljica projekta: Paula Bolfan

Vrijednost projekta: 45,426.88 kuna

Cilj projekta:

Osiguravanje ravnomjernog društveno-ekonomskog razvoja zadarskih otoka, jačajući kapacitete organizacija civilnog društva, umrežavanjem i transferom znanja dionicima, te poticanjem energetske tranzicije u skladu s ciljevima održivog razvoja civilnog društva na otocima.

REPUBLIKA HRVATSKA

**Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije**

Projekt "Pokretanje energetske tranzicije na zadarskim otocima" sufinanciran je sredstvima Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske Unije.

Prvi korak: Istraživanje i analiza energetskeg potencijala otoka Silbe i Iža

Anketnim upitnicima provedeno je istraživanje o osviještenosti, znanju i zainteresiranosti stanovnika i vlasnika nekretnina na otocima Silbi i Ižu o obnovljivim izvorima energije, energetskeg učinkovitosti i energetskeg obnovi te o gospodarenju otpadom i vodnim resursima.

Rezultat: Analiza energetskeg potencijala otoka Silbe i otoka Iža

Rezultati analize dobivenih podataka služe za daljnje osvještavanje zajednice te pokretanje specifičnih aktivnosti i akcija lokalnog stanovništva u prijelazu na obnovljive izvore energije.

Drugi korak: Edukacija za javnost "Solarne elektrane - Kako, zašto i koliko se isplate?"

Eduikator: Maja Jurišić

Edukacije su 27. i 28. svibnja održane u Malom Ižu, Velom Ižu i Silbi. Edukacije na otoku Ižu posjetilo je približno 50 sudionika, dok je edukaciju na otoku Silbi posjetilo više od 30 sudionika.

U sklopu edukacije obrađen je trenutni zakonodavni okvir – predstavljen je EU okvir za klimatsku i energetskeg politiku, Direktiva (EU) 2018/2001 o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora i Europski Zeleni plan te su predstavljene aktivnosti koje u Hrvatskeg provodi Tajništvo za čistu energije EU otoka pri Europskeg komisije, a čije je regionalni partner Pokret Otoka.

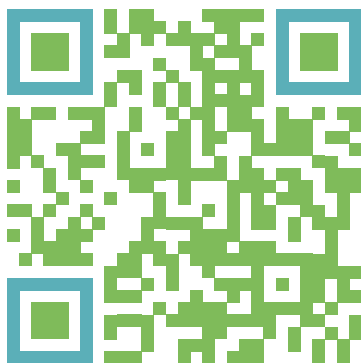
Uvođenjem sustava obnovljivih izvora energije izravno se doprinosi održivom razvoju lokalne zajednice i stvara prilika za nova zelena radna mjesta u Hrvatskeg te se smanjuje negativan utjecaj na okoliš. Prema informacijama korisnika koji su na vlastite krovove instalirali solarne elektrane, troškovi održavanja su niski, a sustavi se rijetko kvare. Potrebna aktivnost održavanja elektrane je minimalna.

Treći korak: Interaktivna radionica “Želim solarnu elektranu na krovu”

Eduktor: Ivan Zoković

Radionice su održane 11. i 12. studenog u Velom lžu i Silbi. Radionici su prisustvovali sudionici koji su donijeli odluku o postavljanju fotonaponske elektrane na krov kuće ili poslovnog objekta. Na radionicama su imali su priliku doznati temeljite i opsežne informacije o tehničkim, pravnim i zakonodavnim mogućnostima s kojima će se susresti tijekom realizacije svojih projekata.

Snimke održanih edukacija postavljene su na YouTube kanal Društva “Samotvorac” te im se može pristupiti putem qr koda.

ANALIZA ENERGETSKIH POTENCIJALA OTOKA IŽA

Od ožujka do listopada 2022. godine provedeno je istraživanje o energetske potencijalima otoka Iža. Istraživanje je provedeno anketnim upitnikom od ukupno 85 pitanja.

Cilj upitnika bio je mapirati i dobiti uvid u energetske potencijal otoka Iža kako bi se prikupili podaci i znanje za kvalitetniju izradu projekata, otkrivanje energetske potreba na otoku te unaprijedio razvoj samog otoka.

Upitniku su pristupila ukupno 64 sudionika koji žive ili posjeduju nekretninu na otoku Ižu. Upitnik je bio anonimna (sudionici nisu bili obvezni dati osobne podatke).

Veli Iž, otok Iž, svibanj 2022.

Opći podaci o otoku Ižu

Otok Iž smješten je između Dugog otoka i Ugljana, od kojih je odvojen Srednjim kanalom na istoku i Iškim kanalom na zapadu. Površinom pokriva 17,59 km², a obalna se linija proteže na 35 km. Po popisu stanovnika iz 2021. godine otok Iž broji 516 stanovnika, no stvaran broj je manji. Iž ima mediteransku (sredozemnu) klimu s blagim zimama te suhim, vedrim i vrućim ljetima. Općenito, klimatske prilike vrlo su povoljne za život i gospodarske aktivnosti.

Prema Zakonu o otocima Iž se svrstava se u kategoriju "otoci sa specifičnim položajem" koja označava otoke i dijelove otoka kojima se sjedište jedinice lokalne samouprave nalazi na kopnu ili na drugom otoku.¹

Stanovništvo otoka Iža se u povijesti primarno bavilo poljoprivredom i ribarstvom. U skladu s potrebama se u 19. stoljeću razvilo obrtništvo te je uspostavljena značajna trgovina sa kopnom. Usporedno se razvijalo lončarstvo i postolarstvo. "Iška Keramika" je specifična izrada različitog posuđa i oruđe glinom, a izrađivali su ga "Iški Lopiži". "Iški lopiž" zaštićen je kao nematerijalna kulturna baština Republike Hrvatske te se još danas izvodi na otoku.

Ekonomsko djelovanje stanovništva na otoku uglavnom je bazirano na turizmu u ljetnim mjesecima. Uz hotel i marinu većinu poslovnih subjekata otoka čine ugostiteljski objekti (kafići, restorani...). Uz navedene poslovne objekte manji se dio stanovništva bavi trgovinom (trgovine, suvenirnice...), a izvan turističke sezone slabo je razvijena poljoprivreda, hortikultura i ribarstvo.

¹ Otoci sa specifičnim položajem dio su otočnog prioritetnog područja. Strateški ciljevi razvoja otočnih prioritetnih područja ugrađuju se u Nacionalni plan razvoja otoka i planove razvoja otoka. Za takve otoke Ministarstvo donosi Program mjera kroz Otočni godišnji program kako bi se ublažili nedostaci koji proizlaze iz specifičnog položaja ovih otoka u odnosu na sjedište jedinice lokalne samouprave u čijem se sastavu nalaze. Za otoke sa specifičnim položajem plan razvoja otoka ili otočne skupine donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave kojoj otok teritorijalno pripada.

Sociodemografska obilježja

Anketi su pristupila 64 sudionika, jednak broj žena i muškaraca. Većina sudionika je u dobi između 41 i 60 godina te srednjoškolski obrazovana. Većina smatra da je njihovo imovinsko stanje poput većine drugih.

Sudionici su uglavnom zaposleni ili samozaposleni. Najveći broj anketiranih sudionika u svoje nekretnine na otoku dolazi preko ljeta, njih 32,81%, dok ih 25% živi na otoku tijekom cijele godine. Većina sudionika nije aktivan član neke udruge.

Svijest i znanje

Većina sudionika osjetila je poskupljenje energenata tijekom 2022. godine. Većina sudionika smatra da je njihovo znanje o energetici prosječno ili malo ispod prosjeka te je spremna ulagati vlastita financijska sredstva u vlastite projekte implementacije obnovljivih izvora energije (u nastavku "OIE projekti").

Sudionici većinom ne znaju koje oblike kreditiranja ili sufinanciranja mogu koristiti u svrhu implementacije OIE projekata. Za uspješan projekt potrebno im je više znanja o energetici, više znanja o projektima, financijska pomoć, pomoć u upravljanju projektima i povezivanje s drugim akterima. Većina sudionika ankete nije uključena u neki projekt u području energetike.

Energetika

Većina sudionika nije zadovoljna stanjem elektroenergetske mreže na otoku niti stanjem javne rasvjete na otoku. Najveći broj sudionika odgovorio je da se na godišnjoj razini prekidi opskrnom električne energije događaju deset ili više puta.

Većina sudionika ne posjeduje fotonaponske elektrane na građevinama niti planira njihovo postavljanje u kraćem vremenu, no većina posjeduje građevine na koje bi se mogle postaviti elektrane te ima želju za postavljanje u dužem vremenskom periodu.

Većina smatra da nema dovoljno financijskih sredstava za realizaciju postavljanja, ali su zainteresirani za prijavu projekata na natječaje za sufinanciranje. Također, većina smatra da nema dovoljno vlastitih kapaciteta za prikupljanje dokumentacije.

Većina sudionika zainteresirana je za zajednički projekt s partnerima.

Energetska učinkovitost i obnova

Većina sudionika posjeduje građevinu na kojoj bi mogla provesti energetska obnova, no većina to nije učinila. Većina želi uvesti mjere energetske uštede, ali nemaju dovoljno financijskih sredstava.

Većina je zainteresirana za prijavu na natječaj za sufinanciranje, ali nemaju dovoljno vlastitih kapaciteta. Većina je zainteresirana za zajedničke projekte s partnerima.

Edukacija "Solarne elektrane - kako, zašto i koliko se isplate?", Veli Iž, svibanj 2022.

E-mobilnost

Većina sudionika posjeduje prijevozno sredstvo te uglavnom posjeduju osobna vozila, odnosno automobile. Većina sudionika posjeduje jedno vozilo, a prosječna starost tih vozila je više od deset godina. Većina sudionika za svoja vozila koristi benzin kao pogonsko gorivo. Većina sudionika odgovorila je da njihova vozila u prosjeku troše 5 - 10 litara na 100 kilometara.

Trećina sudionika razmatra zamjenu postojećeg vozila novijim, dok polovica sudionika razmatra nabavu novog električnog vozila. Više od 70% sudionika smatra da nema dovoljno financijskih sredstava za kupnju novog električnog vozila, no većina ih je zainteresirana za natječaje za sufinanciranje, ali nema dovoljno kapaciteta, odnosno ljudstva i znanja za prikupljanje projektne dokumentacije.

Više od pola sudionika zainteresirano je za sustav dijeljenja vožnje automobilom, kad bi bilo organizirano u njihovom naselju.

Mikro mreže s pohranom energije

Samo 15% sudionika je u posjedu objekta koji nije priključen na elektroenergetsku mrežu. Koriste ih u stambene, turističke ili druge svrhe.

Polovica tih sudionika planira priključenje na elektroenergetsku mrežu, dok druga polovica razmišlja o realizaciji projekta vlastite mikro mreže s pohranom energije za taj objekt i zainteresirana je za prijavu na natječaj za sufinanciranje.

Gospodarenje otpadom

Na pitanje "Koliko ste zadovoljni trenutnim sistemom odvajanja otpada u vašem mjestu stanovanja?" preko 40% sudionika odgovorilo je da je djelomično ili u potpunosti nezadovoljno sistemom, dok je nešto manje od 30% sudionika djelomično ili u potpunosti zadovoljno. Ostali sudionici nisu odgovorili na pitanje.

Oko 60% sudionika redovito odvaja otpad, povremeno to čini nešto manje od 30% sudionika, dok 10% sudionika uopće ne odvaja otpad. No, zanimljivo je da više od 90% ispitanika želi da se u njihovom mjestu stanovanja omogući primjereno odvajanje otpada u svrhu recikliranja.

Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda

Više od 90% ispitanika u kućanstvu koristi vlastitu vodospremu, takozvanu gušternu ili gusternu. Približno 40% sudionika koristi samo kišnicu, oko 30% povremeno puni vodospremu iz mjesne vodospreme ili vodonosca, dok nešto manje od 20% redovito puni vodospremu vodom iz mjesne vodospreme ili vodonosca.

Nešto manje od 40% sudionika na mjesečnoj bazi potroši do tri metra kubnih vode, približno 30% sudionika potroši između tri i šest metara kubnih, dok približno 20% troši više od šest metara kubnih vode na mjesečnoj bazi.

Približno 80% sudionika izjasnilo se kako ne koristi sive vode, dok nešto više od 10% sudionika ima potrebu za pražnjenjem crne septičke jame do pet puta godišnje.

Nešto više od 40% sudionika kao sredstvo za korištenje koristi kombinaciju klasičnih i biorazgradivih sredstava za čišćenje, nešto manje od 30% koristi samo klasična sredstva za čišćenje, dok približno 20% sudionika koristi isključivo biorazgradiva i za okoliš sigurna sredstva za čišćenje. Više od 90% sudionika nikad ne baca opasni otpad u odvodnju.

ANALIZA ENERGETSKIH POTENCIJALA OTOKA SILBE

Od ožujka do listopada 2022. godine provedeno je istraživanje o energetske potencijalima otoka Silbe. Istraživanje je provedeno anketnim upitnikom od ukupno 84 pitanja.

Cilj upitnika bio je mapirati i dobiti uvid u energetske potencijal otoka Silbe kako bi se prikupili podaci i znanje za kvalitetniju izradu projekata, otkrile energetske potrebe te unaprijedio razvoj samog otoka.

Upitniku je pristupilo ukupno 67 sudionika koji žive ili posjeduju nekretninu na otoku Silbi. Upitnik je bio anonimn (sudionici nisu bili obvezni dati osobne podatke).

Otok Silba, Svibanj 2022.

Opći podaci o otoku Silbi

Silba je otok u Jadranskom moru, na hrvatskom dijelu Jadrana. Najsjeverniji je dalmatinski otok te se zbog toga naziva "vratima Dalmacije". Pripada skupini sjevernodalmatinskih otoka unutar zadarske skupine, odnosno dio je silbenske podskupine kojoj pripadaju otoci Olib, Silba i Premuda. Površinom 14,27 km² otok Silba je 29. po veličini među hrvatskim otocima i samim time se svrstava u male jadranske otoke. Administrativno pripada Gradu Zadru od 1993. godine. Od Grada Zadra udaljen je 52,3 km, tj. 28 nautičkih milja te je najsjeverniji i najudaljeniji otok zadarske skupine.

Prema Zakonu o otocima Silba se svrstava se u kategoriju "otoci sa specifičnim položajem" koja označava otoke i dijelove otoka kojima se sjedište jedinice lokalne samouprave nalazi na kopnu ili na drugom otoku.²

Silba je otok pješaka jer je cijelo naselje pješačka zona te je prometovanje motornim vozilima zabranjeno tijekom cijele godine.

Jedino administrativno naselje na otoku je mjesto Silba. Postoji i maleno naselje Papranica koje nije službeno registrirano niti priključeno na elektroenergetsku mrežu, a u kojem je izgrađeno nešto više od desetak kuća koje koriste sustave obnovljivih izvora energije za napajanje električnom energijom još od devedesetih godina prošlog stoljeća.

Prema zadnjem popisu stanovništva iz 2021. godine na otoku živi 344 stanovnika.

Zahvaljujući svom geografskom položaju i povijesnom razvoju koje nadopunjuje jedinstvena kultura i krajobraz Silba je oduvijek bila

² Otoci sa specifičnim položajem dio su otočnog prioritnog područja. Strateški ciljevi razvoja otočnih prioritnih područja ugrađuju se u Nacionalni plan razvoja otoka i planove razvoja otoka. Za takve otoke Ministarstvo donosi Program mjera kroz Otočni godišnji program kako bi se ublažili nedostaci koji proizlaze iz specifičnog položaja ovih otoka u odnosu na sjedište jedinice lokalne samouprave u čijem se sastavu nalaze. Za otoke sa specifičnim položajem plan razvoja otoka ili otočne skupine donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave kojoj otok teritorijalno pripada.

zanimljiva raznim posjetiteljima, turistima ali i pomorcima i zbog toga predstavlja područje raznolike turističke ponude. Izvan turističke sezone na otoku je najzastupljenija građevina. Na otoku postoji nekoliko obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava koja se bave stočarstvom, pčelarstvom i proizvodnjom meda te uzgojem ljekovitog bilja i proizvodnjom prirodne kozmetike.

Na otoku djeluje nekoliko organizacija civilnog društva: Izvorna folklorna skupina "Silba", Športsko ribolovni klub "Galeb", Klub daljinskog plivanja "Silba", Društvo za zaštitu prirodne i kulturne baštine otoka Silbe - Samotvorac, Boćarski klub "Silba", Klub za športski ribolov Paprenica te umjetnička organizacija SEA Silba Environment Art.

Na otoku djeluju Dobrovoljno vatrogasno društvo "Silba", Potrošačko-uslužna zadruga "Silba", ali i jedna organizacija u sustavu tijela javne vlasti - Turistička zajednica mjesta Silba.

Edukacija "Solarne elektrane - kako, zašto i koliko se isplate?", Silba, svibanj 2022.

Sociodemografska obilježja

U ispitivanju je sudjelovalo 67 sudionika, od kojeg je veći broj osoba ženskog spola. Većina sudionika u dobi je između 41 i 50 godina. Većina sudionika su visoko obrazovane osobe te većina smatra da je njihovo imovinsko stanje poput većine drugih. Većina sudionika su zaposlene ili samozaposlene osobe koje su anketu ispunile u svojstvu fizičke osobe. Većina sudionika nije aktivan član neke udruge.

Svijest i znanje

46% sudionika je svoje znanje o energetici ocijenilo prosječnim, 34% smatra da je njihovo znanje ispod prosjeka, dok 19,40% smatra da ima natprosječno znanje.

Većina sudionika osjetila je poskupljenje energenata i spremna je ulagati vlastita financijska sredstva u vlastite projekte implementacije obnovljivih izvora energije, dok oko 35% ne može procijeniti jesu li spremni na ulaganje. Većina sudionika ne zna koje oblike kreditiranja ili sufinanciranja može koristiti u svrhu implementacije obnovljivih izvora energije. Većina nije uključena u neki projekt u području energetike.

Energetika

Većina sudionika zadovoljna je stanjem elektroenergetske mreže na otoku. 31% nije zadovoljno, 25% ne može procijeniti. Većina ne posjeduje fotonaponske elektrane na građevinama, ali posjeduje građevine na koje bi se mogle postaviti fotonaponske elektrane te većina ima želju za postavljanje.

Većina sudionika smatra da nema dovoljno financijskih sredstava za realizaciju postavljanja, zainteresirana je za prijavu na projekte sufinanciranja, ali nema dovoljno vlastitih kapaciteta za prikupljanje dokumentacije. Većina sudionika zainteresirana je za zajednički projekt s partnerima.

Energetska učinkovitost

Većina sudionika na svom objektu nije provela energetska obnovu, ali želi uvesti mjere energetske uštede. Većina za provedbu mjera energetske uštede nema dovoljno financijskih sredstava.

Većina sudionika zainteresirana je za prijavu na natječaj za sufinanciranje, ali nemaju dovoljno vlastitih kapaciteta. Većina je zainteresirana za zajedničke projekte s partnerima.

E-mobilnost

S obzirom na to da je na otoku zabranjeno prometovanje motornim vozilima ne čudi podatak da 90% ispitanika ne posjeduje vlastito vozilo. Za prometovanje motornim vozilima potrebno je ishodovanje posebne dozvole od strane jedinice lokalne samouprave.

Nešto manje od 60% ispitanika ne razmatra kupnju novog električnog vozila, dok se nešto više od 20% izjasnilo da razmatra. Ostatak sudionika nije odgovorio na pitanje.

Mikro mreže s pohranom energije

Više od 80% sudionika izjasnilo se kako nema u posjedu objekt koji nije priključen na elektroenergetsku mrežu. Sudionici koji su u posjedu takvog objekta koriste ga za poslovno poljoprivredne svrhe, stambene svrhe ili turističke svrhe.

Nešto više od polovice sudionika koji su u posjedu objekta koji nije priključen na elektroenergetsku mrežu ne planira njegovo priključenje, ali razmišlja o realizaciji projekta vlastite mikro mreže s pohranom energije. Većina nema dovoljno sredstava za takav projekt, ali je zainteresirana za prijavu na natječaj za sufinanciranje. Nitko od sudionika koji su zainteresirani za prijavu na natječaj nema dovoljno znanja za prikupljanje projektne dokumentacije.

Gospodarenje otpadom

Približno 40% sudionika je podjednako (ne)zadovoljno sustavom odvajanja otpada, dok je neopredijeljeno približno 20%. 83% sudionika redovno odvaja otpad, a 8% povremeno. Više od 90% sudionika želi da se u njihovom mjestu stanovanja omogući primjereno odvajanje otpada u svrhu recikliranja.

Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda

Većina sudionika, približno 40 %, za vodoopskrbu kućanstva koristi vodospremu koja se puni isključivo kišnicom. Približno 27% koristi vodospremu koju puni povremeno, a približno 12% koristi vodospremu koju redovito puni vodom iz mjesne vodospreme ili s vodonosca.

Jednak broj sudionika (34,33%) procjenjuje da na mjesečnoj bazi u kućanstvu koristi između tri metra kubna i šest metara kubnih ovde, odnosno više od šest metara kubnih vode. Gotovo svi sudionici smatraju da je voda resurs koji treba štedjeti te većina svakodnevno zatvara vodu dok nepotrebno curi prilikom korištenja slavine.

Nešto više od 10% koristi sive vode. Većina koristi polupropusne septičke jame uz ispuštanje u okoliš kao način odvodnje otpadnih voda, oko 23% koristi nepropusnu jamu s ispuštanjem u okoliš, oko 12% koristi nepropusnu jamu s biološkim pročišćivačem. Najveći broj sudionika nema potrebe za pražnjenjem crne jame, oko 34% nije odgovorilo, oko 13% prazni je jednom godišnje, a oko 8% nekoliko puta godišnje, jednako kao i 8% sudionika koje ju prazni jednom u više godina. Većina ne baca opasni otpad u odvodnju.

Zaključak

Čl. 25. Zakona o otocima Nacionalnim planom razvoja otoka propisuje i potiče provedbu ciljeva Nacionalne razvojne strategije, s naglaskom na iduće stavke: čista energija, energetika, obnovljivi izvori energije, ublaženje i prilagodba klimatskim promjenama.

Potreba stanovništva otoka Silbe i otoka Iža je razumijevanje mogućnosti implementacije obnovljivih izvora energije kako bi u budućnosti doprinijeli energetskej samodostatnosti i neovisnosti svojih otočnih zajednica. Provedbom aktivnosti projekta "Pokretanje energetske tranzicije na zadarskim otocima" stvoren je temelj koji će omogućiti nastavak edukacije i akcijskog plana čiji je cilj prijelaz na obnovljive izvore energije.

Takav prijelaz ne samo da utječe na globalni cilj ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama te smanjenja emisija ugljičnog dioksida, već utječe i na individualne težnje stanovnika otoka da smanje iznose na računima za potrošnju električne energije.

S obzirom na ustanovljenu zainteresiranost lokalnog stanovništva za korištenjem obnovljivih izvora energije te na nadolazeće razdoblje financiranja OIE, ovim se projektom pomaže lokalnim zajednicama, pojedincima i tvrtkama da pravovremeno dobiju relevantne informacije o vrstama OIE koji se mogu implementirati na otocima, procedurama prijave na raspoložive izvore sufinanciranja troškova te regulatornim okvirima potrebnim za pristupanje izvedbi projekata.

Interaktivna radionica "Želim solarnu elektranu na krovu", Silba, studeni 2022.

pokret otoka

**Društvo za zaštitu prirodne
i kulturne baštine otoka Silbe**

REPUBLIKA HRVATSKA

**Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije**

Projekt "Pokretanje energetske tranzicije na zadarskim otocima"
sufinanciran je sredstvima Ministarstva regionalnog razvoja i
fondova Europske Unije.

A IŽ SILBA IŽ

SILBA IŽ SIL

A IŽ SILBA IŽ

SILBA IŽ SIL